

HÂKİM YASEMİN YILMAZ

**ÖZEL HASTANE İŞLETİCİSİNİN
HASTANEYE KABUL SÖZLEŞMESİ
ÇERÇEVESİNDE YÜRÜTÜLEN
TIBBİ MÜDAHALEDEN
KAYNAKLANAN SORUMLULUĞU**

İÇİNDEKİLER

| | |
|-------------------|-------|
| TAKDİM | VII |
| ÖNSÖZ..... | IX |
| İÇİNDEKİLER | XIII |
| KISALTMALAR | XXIII |
| GİRİŞ | 1 |

BİRİNCİ BÖLÜM

HASTANEYE KABUL SÖZLEŞMESİNE GENEL BAKIŞ VE TIBBİ MÜDAHALE KAVRAMI

| | |
|---|----------|
| I. HASTANEYE KABUL SÖZLEŞMESİNİN TANIMI | 5 |
| II. SÖZLEŞMENİN TARAFLARI | 5 |
| A. Özel Hastane İşleticisi | 5 |
| B. Hasta | 7 |
| III. SÖZLEŞMENİN UNSURLARI VE HUKUKİ NİTELİĞİ..... | 7 |
| A. Genel Bakış | 7 |
| B. Hastaneye Kabul Sözleşmesinin Unsurları | 8 |
| 1. Tıbbi Müdahale | 8 |
| a. Tıbbi Müdahalenin Tanımı | 8 |

| | |
|--|-----------|
| b. Tıbbi Müdahalenin Unsurları..... | 9 |
| i. Genel Olarak..... | 9 |
| ii. Tıbbi Müdahalenin Tıp Mesleğini İcraya Kanunen Yetkili Bir Kişi Tarafından Yapılması..... | 10 |
| (i) Genel Olarak..... | 10 |
| (ii) Hekim..... | 10 |
| i. Hekimin Tanımı..... | 10 |
| ii. Hekim Olabilmek İçin Gereken Şartlar | 11 |
| (i) Genel Olarak | 11 |
| (ii) Tıp Fakültesi Diplomasına Sahip Olmak..... | 11 |
| (iii) Tabipler Odasına Kayıtlı Olmak..... | 12 |
| (iv) Hekimlik Mesleğini İcra Etmeyi Engelleyen Bir Durumu Olmamak..... | 12 |
| (iii) Diğer Sağlık Personelleri | 13 |
| iii. Tıbbi Müdahalenin Kanunen Öngörölmüş Amaçlara Yönelik Olması..... | 14 |
| iv. Hastanın Bilgilendirilmesi ve Rızasının Alınması ... | 15 |
| v. Tıbbi Müdahalenin Tıp Bilimince Genel Kabul Görmüş İlke ve Kurallara Uygun Olarak Yapılması | 20 |
| 2. Ücret..... | 22 |
| C. Hastaneye Kabul Sözleşmesinin Hukuki Niteliği | 22 |
| IV. SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ | 32 |
| V. HASTANEYE KABUL SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ..... | 32 |
| A. Genel Olarak | 32 |
| B. Hastaneye Tam Kabul Sözleşmesi | 33 |
| 1. Genel Olarak | 33 |
| 2. Hekimlik Sözleşmesi Olmaksızın Yapılan Hastaneye Tam Kabul Sözleşmesi | 34 |
| 3. Hekimlik Sözleşmesi İlaveli Hastaneye Tam Kabul Sözleşmesi..... | 36 |
| C. Bölünmüş Hastaneye Kabul Sözleşmesi..... | 36 |
| VI. GENEL DEĞERLENDİRME | 37 |

İKİNCİ BÖLÜM
ÖZEL HASTANE İŞLETİCİSİNİN BORCA
AYKIRILIK HÜKÜMLERİNE DAYANAN
SORUMLULUĞUNUN ŞARTLARI

| | |
|--|-----------|
| I. GENEL BAKIŞ | 39 |
| II. BORCA AYKIRILIK HÜKÜMLERİNE DAYANAN SORUMLULUK (TBK MD.112) | 40 |
| A. Genel Bakış..... | 40 |
| B. Sorumluluğun Süjesi | 41 |
| 1. Hastane İşleticisi | 41 |
| a. Hastaneye Tam Kabul Sözleşmesi | 42 |
| i. Hekimlik Sözleşmesi Olmaksızın Hastaneye Tam Kabul Sözleşmesi..... | 42 |
| ii. Hekimlik Sözleşmesi İleveli Hastaneye Tam Kabul Sözleşmesi | 43 |
| b. Bölünmüş Hastaneye Kabul Sözleşmesi..... | 43 |
| 2. Hekim | 44 |
| C. Sorumluluğun Şartları..... | 44 |
| 1. Sözleşmesel Bir İlişkinin Bulunması | 44 |
| 2. Sözleşmesel İlişkiye Aykırılık | 45 |
| a. Genel Olarak..... | 45 |
| b. Borcun Zamanında İfa Edilmemesi | 45 |
| i. Gecikmiş İfa | 45 |
| ii. Borçlu Temerrüdü | 46 |
| c. Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi (Borcun Kötü İfa Edilmesi)..... | 47 |
| i. Genel Olarak..... | 47 |
| ii. Malpraktis (Tıbbi Uygulama Hatası) | 47 |
| (i) Tanımı..... | 47 |
| (ii) Malpraktisin Türleri | 48 |
| i. Genel Olarak..... | 48 |

| | |
|--|-----------|
| ii. Teşhis Hatası..... | 49 |
| iii. Tedavi Hatası..... | 50 |
| iv. Organizasyon Hatası | 51 |
| v. Üstlenme Hatası..... | 52 |
| iii. Komplikasyon (İzin Verilen Risk) | 52 |
| d. İfa İmkânsızlığı..... | 53 |
| 3. Zarar | 56 |
| a. Genel Olarak | 56 |
| b. Olumlu Zarar- Olumsuz Zarar..... | 57 |
| c. Fiili Zarar- Yoksun Kalınan Kar..... | 57 |
| d. Maddi Zarar- Manevi Zarar | 58 |
| 4. Kusur..... | 59 |
| a. Genel Olarak | 59 |
| b. Kusur Kavramı ve Kusurun Dereceleri..... | 63 |
| i. Ağır Kusur..... | 63 |
| (i) Kast..... | 64 |
| (ii) Ağır İhmal..... | 65 |
| ii. Hafif Kusur | 66 |
| 5. Nedensellik Bağı..... | 68 |
| 6. Sorumluluğu Kaldıran Bir Sorumsuzluk Anlaşması Olmamalı | 69 |
| III. SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNDEN DOĞAN SORUMLULUK (CULPA IN CONTRAHENDO SORUMLULUĞU) | 72 |
| A. Genel Olarak | 72 |
| B. Culpa in Contrahendo Kavramı | 73 |
| C. Hukuki Niteliği | 74 |
| D. Culpa in Contrahendo Sorumluluğunun Şartları..... | 76 |
| 1. Genel Olarak | 76 |
| 2. Sözleşme görüşmelerinden doğan yükümlülüklerle aykırılık..... | 77 |
| 3. Kusur..... | 78 |
| 4. Zarar | 79 |

| | |
|--------------------------------------|-----------|
| 5. Nedensellik Bağı..... | 80 |
| IV. GENEL DEĞERLENDİRME | 80 |

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ÖZEL HASTANE İŞLETİCİSİNİN YARDIMCI
KİŞİNİN FİİLİNDEN KAYNAKLANAN
SORUMLULUĞU

| | |
|--|------------|
| I. GENEL BAKIŞ..... | 83 |
| II. YARDIMCI KİŞİNİN FİİLİNDEN KAYNAKLANAN SORUMLULUK (TBK MD.116)..... | 84 |
| A. Sorumluluğun Süjesi | 84 |
| 1. Hastane İşleticisi | 84 |
| 2. Hekim | 85 |
| B. Yardımcı Kişinin Fiillerinden Doğan Sorumluluğun Koşulları | 86 |
| 1. Borçlunun Borcun İfasında veya Borç İlişkisinden Doğan Bir Hakkının Kullanılmasında Yardımcı Kişi Kullanmış Olması | 86 |
| 2. Borcun İfasında Yardımcı Kişi Kullanılmasının Borca Aykırı Olmaması | 90 |
| 3. Yardımcı Kişinin Borca Aykırı Bir Davranışla Alacaklıya Zarar Vermesi | 91 |
| 4. Borçlunun Borç Yardımcı Kişi Yerine Bizzat Kendisi Tarafından İfa Edilse ve Zarar Verici Davranışta Bizzat Bulunsa İdi, Sorumlu Tutulabilecek Olması..... | 96 |
| 5. Yardımcı Kişilerin Fiilinden Borçlunun Sorumluluğunu Kaldıran veya Daraltan Bir Anlaşmanın Bulunmaması | 99 |
| III. GENEL DEĞERLENDİRME | 101 |

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ÖZEL HASTANE İŞLETİCİSİNİN HASTANEYE
KABUL SÖZLEŞMESİNDEN KAYNAKLANAN
SORUMLULUĞUNUN HÜKÜM VE SONUÇLARI

| | |
|--|------------|
| I. GENEL OLARAK | 103 |
| II. ÖZEL HASTANE İŞLETİCİSİNİN HASTANEYE KABUL SÖZLEŞMESİNDEN KAYNAKLANAN SORUMLULUĞUNUN TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ..... | 103 |
| A. Tüketici İşlemi Kavramı..... | 104 |
| B. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun Amacı ve Kapsamı..... | 106 |
| C. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Açısından Hastaneye Kabul Sözleşmeleri..... | 106 |
| 1. 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Dönemi | 107 |
| 2. 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Dönemi | 109 |
| a. Yargıtay Kararları Kapsamında Hastaneye Kabul Sözleşmeleri | 109 |
| b. Bölge Adliye Mahkemesi Kararları Kapsamında Hastaneye Kabul Sözleşmeleri..... | 111 |
| D. Ara Değerlendirme | 118 |
| 1. Hastaneye Kabul Sözleşmesinin Ayıplı İfası Hâlinde Hastanın 6502 Sayılı Kanun Kapsamında Sahip Olduğu Seçimlik Haklar: | 120 |
| 2. Hastanın 6502 Sayılı Kanun Kapsamındaki Ayıba İlişkin Seçimlik Haklarını Bedensel Zarar ve Ölüm Hâlinde Uğranılan Zararlarda Kullanabilip Kullanılamayacağı Meselesi: | 123 |

3. Hastanın Ayrı İfa Sebebiyle Seçimlik Haklarını
Kullanmasında Hekim ve/veya Özel Hastane
İşleticisinin Kusurunun Rolü: 125

III. ÖZEL HASTANE İŞLETİCİSİNİN HASTANEYE

KABUL SÖZLEŞMESİNDEN KAYNAKLANAN

SORUMLULUĞUNDA HASTANIN BAŞVURABİLECEĞİ

HUKUKİ İMKÂNLAR..... 126

- A. Aynen İfayı Talep 126
- B. Tazminat Davası 127
1. Genel Olarak 127
2. Maddi Tazminat 129
- a. Maddi Tazminatta Zararın Kapsamı..... 129
- b. Maddi Tazminatta Zarar Çeşitleri..... 130
- i. Bedensel Zarar 130
- (i) Bedensel Bütünlüğün İhlali Hâlinde Zararın
Kapsamı (Bedensel Zarar)..... 130
- (ii) Bedensel Zarar Kalemleri..... 131
- i. Tedavi Giderleri 131
- ii. Kazanç Kaybı (Çalışma Gücünün Geçici
Olarak Kaybı) 132
- iii. Çalışma Gücünün Azalmasından ya da
Yitirilmesinden (Sürekli iş göremezlikten)
Doğan Kayıplar 133
- iv. Ekonomik Geleceğin Sarsılmasından Doğan
Kayıplar 134
- ii. Ölüm Hâlinde Uğranılan Zararlar 135
- (i) Ölüm Hemen Gerçekleşmişse..... 135
- i. Cenaze Giderleri 135
- ii. Ölenin Desteğinden Yoksun Kalınması
Sebebiyle Uğranılan Zararlar (Destekten
Yoksun Kalma Tazminatı)..... 136
- (i) Destek Kavramı 136
- (ii) Destekten Yoksun Kalma Tazminatının
Hukuki Niteliği..... 137

| | |
|--|-----|
| (iii) Destekten Yoksun Kalma Zararının Niteliği..... | 138 |
| (iii/1). Kazançtan Yoksun Kalmanın Niteliği..... | 138 |
| (iii/2). Zararın Yansıma Zarar Olması | 138 |
| (iv) Destek Çeşitleri | 138 |
| (i/1). Gerçek (Fiili) Destek | 138 |
| (i/1a). Eşlerin Birbirine Destek Olması | 139 |
| (i/1b). Çocukların Anne-Babasına Destek Olması | 139 |
| (i/1c). Anne-Babanın Çocuklarına Destek Olması | 139 |
| (i/1d). Kardeşlerin Birbirine Destek Olması | 140 |
| (i/2). Varsayılan (Farazi) Destek | 140 |
| (v) Destekte Bakım Gücünün Bulunması ve Destekten Yoksun Kalanın Bakım İhtiyacının Bulunması | 141 |
| (i/1). Bakım Gücü | 141 |
| (i/2). Bakım İhtiyacı | 141 |
| (vi) Zararın Hesaplanmasında Göz Önünde Bulundurulacak Faktörler | 141 |
| iii. Ölüm Hemen Gerçekleşmemişse | 142 |
| (i) Tedavi Giderleri ve Çalışma Gücünün Azalmasından Ya Da Yürütülmesinden Doğan Kayıplar..... | 142 |
| i. Tedavi Giderleri | 142 |
| ii. Çalışma Gücünün Azalması veya Kaybedilmesinden Doğan Kayıplar | 142 |
| (ii) Cenaze Giderleri..... | 142 |
| (iii) Ölenin Desteğinden Yoksun Kalınması Sebebiyle Uğranılan Zararlar (Destekten Yoksun Kalma Tazminatı)..... | 143 |

| | |
|---|-----|
| 3. Tazminat Miktarının Belirlenmesi..... | 143 |
| 4. Zararın ve Tazminatın Hesaplanma Tarihi..... | 144 |
| C. Manevi Tazminat..... | 146 |
| 1. Manevi Tazminatta Zararın Kapsamı..... | 146 |
| 2. Manevi Tazminatta Zarar Kavramı ve Çeşitleri..... | 146 |
| a. Manevi Zarar..... | 146 |
| b. Manevi Zarar Çeşitleri..... | 148 |
| i. Bedensel Bütünlüğün İhlali Hâlinde Manevi Zarar..... | 148 |
| (i) Hafif Bedensel Zarar Hâlinde Manevi Zarar.... | 149 |
| (ii) Ağır Bedensel Zarar Hâlinde Manevi Zarar | 149 |
| ii. Ölüm Hâlinde Manevi Zarar..... | 151 |
| 3. Manevi Tazminatın Bölünmezliği..... | 152 |
| D. Özel Hastane İşleticisinin Diğer Sağlık Personelleri ile Mütelsilen Sorumlu Olması..... | 152 |
| 1. Sözleşme Çeşitleri Bakımından Mütelsel Sorumluluk... | 153 |
| a. Hastaneye Tam Kabul Sözleşmeleri Bakımından..... | 153 |
| i. Hekimlik Sözleşmesi Olmaksızın Akdedilen Hastaneye Tam Kabul Sözleşmesi Bakımından | 153 |
| ii. Hekimlik Sözleşmesi İlaveli Hastaneye Tam Kabul Sözleşmeleri Bakımından..... | 154 |
| b. Bölünmüş Hastaneye Kabul Sözleşmesi Bakımından | 155 |
| 2. Mütelsel Sorumluluğun Hükümleri..... | 156 |
| E. Zamanaşımı..... | 157 |
| F. Görev ve Yetki..... | 159 |
| 1. Görevli Mahkeme | 159 |
| a. 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Dönemi..... | 159 |
| b. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Dönemi.. | 159 |
| c. 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Dönemi | 160 |

| | |
|---|------------|
| d. 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Dönemi | 162 |
| 2. Yetkili Mahkeme | 168 |
| IV. SÖZLEŞMEDEN DÖNME/ SÖZLEŞMEYİ FESİH | 170 |
| V. GENEL DEĞERLENDİRME | 171 |
| SONUÇ | 173 |
| KAYNAKÇA..... | 181 |